

9. Чжан Циньцин. Репрезентация системы цветообозначений в китайском языке / Чжан Циньцин, А. Головня // Карповские научные чтения : сб. науч. статей / отв. ред. А. Головня. – Минск : Белорусский Дом печати, 2014. – Вып. 8. – Ч. 2. – С. 135–138.
10. FUN WITH CHINESE CHARACTERS // The Straits Times Collection 1. – Hong Kong, 1980. – P. 28.
11. The Free Dictionary by Farlex [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://idioms.thefreedictionary.com/the+men+in+white+coats>.
12. 汉字字源：当代新说文解字/窦文宇，窦勇著。 – 长春：吉林文史出版社，2005。 – 536 с.
13. 说文解字（文白对照）/（东汉）许慎 著；李翰文 译注；朱振华 按语。 – 北京：九州出版社，2006。 – 787 с.

УДК 811.161.2:39

Вікторова Л. В.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ НОМІНАЦІЇ В РУМУНСЬКІЙ ТА СЛОВ'ЯНСЬКИХ МОВАХ

У статті аналізуються лексичні одиниці, пов'язані з номінацією особи в румунській, польській, українській та російській мовах (у межах лексико-семантичної групи). Вивчення мовної семантики на міжмовному рівні дає можливість глибше розглянути національно-мовні картини світу, побачити їх своєрідність, виділити спільні вектори сучасного розвитку лексичних систем споріднених і неспоріднених мов. Досліджується лексико-семантична група іменників «той, хто любить жінок», оцінні параметри якої експлікуються досить активно.

Ключові слова: номінація, номінативні одиниці в румунській, польській, українській та російській мовах; семантика, вторинна номінація, лексико-семантична група, зіставна типологія, мовна картина світу.

Вікторова Л. В. Особенности процесса номинации в румынском и славянских языках. – Статья.

В статье анализируются номинативные единицы в румынском, польском, украинском и русском языках (в пределах лексико-семантической группы). Изучение языковой семантики на межъязыковой уровне дает возможность глубже рассмотреть национально-языковые картины мира, увидеть своеобразие, выделить общие векторы современного развития лексических систем родственных и неродственных языков. Исследуется лексико-грамматическая группа существительных «тот, кто любит женщин», оценочные параметры которой эксплицируются достаточно активно.

Ключевые слова: номинативные единицы в румынском, польском, украинском и русском языках, семантика, вторичная номинация, лексико-семантическая группа, сопоставительная типология, картина мира.

Victorova L. V. Features of the nomination process in the Romanian and Slavic languages. – Article.

The article analyzes the nominative units in the Romanian, Polish, Ukrainian and Russian languages (within the lexical-semantic group). The study of the semantics of the language on the level of cross-language enables a deeper consideration of the national language picture of the world, to see the originality, identify common vectors of the modern development of the lexical systems related and unrelated languages. We investigate the lexical and grammatical group nouns "he who loves women", estimates the parameters of which are explicated sufficiently active.

Key words: nominative units in the Romanian, Polish, Ukrainian and Russian languages, designation, semantics, secondary nomination, lexical-semantic group, contrastive typology, picture of the world, conceptual sphere.

Постановка проблеми. Сучасним лінгвістичним дослідженням властивий динамічний, діяльнісний підхід до мови з обов'язковим урахуванням змісту, умов і цілеспрямованості протікання процесів мовлення. Провідними принципами мовознавчих розвідок стають антропоцентричний та функціональний. Вони передбачають погляд на мовні факти з позиції носія мови, увага зосереджується на структурі мовлення й способах спілкування, мова досліджується у зв'язку з виконуваною нею соціальною функцією [9, с. 1]. Міжмовне зіставлення одиниць лексичного рівня має на меті вивчення своєрідності концептуалізації світу в різних мовах. Інтерпретативний характер мовних картин світу, що виявляється, зокрема, під час зіставлення семантики одиниць лексичного рівня, відображає специфіку національного сприйняття та свідчить про своєрідне бачення навколишнього світу представниками різних етносів. Дослідження мовної семантики на міжмовному рівні не лише дають можливість глибше розглянути національно-мовні картини світу, побачити їх своєрід-

ність, а й виділити спільні вектори сучасного розвитку лексичних систем споріднених, віддалено споріднених і неспоріднених мов.

Метою статті є порівняння лексичних одиниць, пов'язаних із номінацією особи за позитивними чи негативними якостями, у румунській, українській та російській мовах. Предметом дослідження є румунські, польські й російські номінативні одиниці, а об'єктом – оцінні назви та експериментальна семантизація номінативної лексики в румунській, польській і російській мовах у межах лексико-семантичної групи.

Мовна картина світу, що розуміється як певним чином організований, структурований простір, представлений у семантиці мовних знаків і їхніх відношень, включає універсальні, етнічні та індивідуальні компоненти. Одиниці, пов'язані з номінацією особи за позитивними чи негативними якостями, тобто частина семантичного поля «людина», більшою мірою, ніж інші розряди конкретних імен, передають країнознавчі конотації, оскільки саме вони оформлюють суб'єктивне ба-

чення світу через фіксацію етичних або естетичних норм конкретного мовного колективу. Таким чином, найбільш цікавими для порівняльного дослідження такого плану є лексичні одиниці, оцінні параметри яких експлікуються досить активно. Тому дослідження й зіставлення оцінної лексики в межах лексико-семантичної групи «той, хто любить жінок» у румунській, польській і російських мовах є актуальним.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Зіставним вивченням семантики займалися такі вчені: Д.Х. Баранник, М.П. Фабіан, Дж. Сантьян, В.М. Манакін, О.Ф. Мочар, М.П. Кочерган, Т.В. Сорока. У сучасній лінгвістиці виділяють два найзагальніші напрями: зіставне дослідження семантики на міжмовному рівні та зіставне дослідження семантичних явищ на рівні однієї мови [1, с. 4]. Перше здійснюється переважно в типологічному плані та на рівні загальних категорій семантичної структури, зіставлення яких спрямовується на встановлення спільного й відмінного в основних формах логічного мислення. За методикою проведення зіставне дослідження семантики на міжмовному рівні вважають дослідженням із горизонтальним розташуванням об'єктів, тим часом як зіставний аналіз семантичних явищ на рівні однієї мови є вертикальним. У процесі зіставлення включаються одиниці мовної семантики різних структурних рівнів однієї мовної системи з урахуванням їх ієрархічного зв'язку [2, с. 55].

Звертаючись до проблеми одиниць відбору, варто зазначити, що найкоректнішим, на нашу думку, є висновок П.М. Денісова, який зазначав: «Слово – основна одиниця відліку, проте його смислова структура може бути розроблена з більшою чи меншою глибиною, і фактично необхідно було б визнати лексико-семантичний варіант (слово в одному зі своїх значень) одиницею відліку в навчальній лексикографії» [3, с. 34]. Отже, досліджуючи полісемантичні слова, ми будемо аналізувати та враховувати окремо кожний лексико-семантичний варіант (далі – ЛСВ) слова, а не слово в цілому.

Виклад основного матеріалу. У ході роботи було виділено лексико-семантичну групу оцінних назв «той, хто любить жінок», яка в українській мові представлена 35 ЛСВ: бабій (розм.) 1; бабич (розм.); баболуб (зневажл.); баламут(а) 2; бахур (лайл.) 1; волоцюга (зневажл.) 2; гульвіса (розм.); джигун (розм.); донжуан (ірон.); закоханець (заст., розм., ірон.); залицяльник; зальотник; звабник; звідник (зводник) 2; кавалер 1; казанова, коханець 1, 2; коханок (розм.); коханочок (розм.); коханчик (пестл.); ловелас; любас (діал.); перелесник (перен.) 2; перелюбник (заст.); перелюбець (заст.); підлабузник; поклонник (розм.) 3; полюбовник (розм.); розбещувач; селадон (заст.); сластолюбець; спокуситель; спокусник 2; фаворит 1.

У румунській мові ця група має такі ЛСВ: ademenitor; afemeiat; amant; băbălău; destrăbălat; desfrânat; casanova; cavaler; educator; crai; craidon; cuceritor; donjuan; ibovnic; ispititor; muieratic; favorit; fustangiu [11; 12; 13].

У російській мові ця група складається з таких ЛСВ: бабник; вздыхатель; воздыхатель; волокита; донжуан; женолюб; женолюбец; искуситель; кавалер; казанова; кобель; ловелас; любезник; любовник; обожатель; обольститель; поклонник; развратитель; селадон; сладострастник; сластолюбец; соблазнитель; совратитель; ухажер; фаворит; хахаль.

У польській мові до окресленої групи можемо зарахувати такі ЛСВ: abszyfikant; admirator; amant (ірон.); adorator; balamut (розм.); bawidamek (ірон.); casanova; epuzer (заст.); facet (розм.); fagas (зневажл.); fatygant (розм.); flirciarz; gach (зневажл.); galant (ірон.); gloryfikator; kobieciarz; kochanek, kochaś (пестл.); kusiciel; lowelas (ірон.); miłośnik; Romeo; sympatyk; umizgus; uwodziciel (розм.); wielbiciel; zalotnik (заст.).

Зіставний аналіз номінативних одиниць у румунській, польській і російській мовах передбачає виконання таких завдань: 1) зі збору мовного матеріалу; 2) лексико-семантичного аналізу слів; 3) їх семантичного аналізу; 4) зіставлення оцінних назв «той, хто любить жінок» у румунській, польській та російській мовах; 5) використання методу вільної атрибуції ознак значення [4, с. 25].

Дослідження лексичних одиниць, пов'язаних із номінацією особи в румунській, українській і російській мовних системах, проводимо на основі розробленої комплексної методики аналізу лексичної семантики, яка дала змогу кількісно та якісно охарактеризувати лексико-семантичну групу оцінних назв «той, хто любить жінок» у різних мовах.

Аналіз структурних типів свідчить про кількісну перевагу похідних одиниць. З них суфіксальним способом було утворено 51 лексичну одиницю. Вихідними основами виступають субстантивні, ад'єктивні й дієслівні основи, найпродуктивнішими з яких є останні. Словотворчих формантів – суфіксів в українській мові нараховується 12 (-юга, -ник, -ич, -тель, -ун, -ець, -ач, -ок, -очок, -чик, -ас, -віс), у російській мові – 6 (-тель, -(н)ик, -ит, -ец, -ер, -л), у польській мові – 8 (-ant, -ator, -arz, -(i)ciel, -nik, -ek, -ук, -er). Спільними для трьох мов є два форманти: -(н)ик/-ник та -тель/-(i)ciel. Наприклад: залицяльник, спокусник, поклонник, спокуситель; бабник, любовник, обольститель; zalotnik, uwodziciel, kusiciel. Для російської й української мов спільним є також формант -ец(ь): закоханець; женолюбець. Його польським відповідником є -ес, який не використовується для формування семантично окреслених лексем. Причому частотність зазначених формантів у ме-

жах цієї групи відрізняється. Так, формант *-тель*, який за своїм походженням є старослов'янським і допомагає відтворити в слові книжну стилістичну забарвленість, російська мова успадкувала більшою мірою, ніж українська. Цікавим є також той факт, що 3 з 11 питомих російських одиниць є застарілими (прельститель, сожитель, воздыхатель).

Найвні також випадки створення нових слів шляхом поєднання основ (усього 4 композити). Словоскладання після афіксації є найбільш продуктивним способом творення нових слів. Принципова різниця між афіксацією й словоскладанням полягає в тому, що під час афіксації лише один компонент має самостійне значення, тоді як складні слова утворюються шляхом об'єднання в одну лексичну одиницю двох чи більше основ самостійних частин мови.

До найпоширеніших композитів належать утворення, оформлені за моделями: «іменник + дієслово» інколи з додаванням суфікса *-ець*: баболуб («баба» + «любити»); женолюб та женолюбец («жена» + «любить»). У польській мові використано формулу «дієслово + іменник + *-ек*»: bawidamek («bawić» + «dama»). Спостерігаються номінації, які були створені від складних ад'єктивних основ шляхом додавання суфіксів *-ець(ь)* та *-ник* (усього 3): сластолюбець; сладострастник, сластолюбец.

Можна виділити застарілі номінації та діалектизми:

закоханець (заст., розм., ірон.) – той, хто закохався в кого-небудь, залицяльник; любас (діал.) – коханець; перелюбник (діал.), перелюбець (діал.) – той, хто перелюбствує (тобто порушує подружню вірність);

волокита (разг., уст.) – любитель волочить за жєницинами, ухаживать без серьезных намерений; воздыхатель (уст.) – поклонник; любезник (уст.) – тот, кто постоянно любезничает с жєницинами; прелестник (уст.), прельститель (уст.) – тот, кто подчиняет своему обаянию; прелюбодей (уст.) – тот, кто совершил прелюбодейние; любовник 2 (уст.) – влюбленный человек;

adorator, adorator (przestarz.) – miłośnik; epuzer (przestarz.) – kandydat do małżeństwa; zalotnik (przestarz.) – mężczyzna starający się o względy lub rękę kobiety.

Група європеїзмів складається з таких одиниць: бахур (лайл.); ловелас; донжуан (ірон.); кавалер 1; казанова; селадон (заст.); фаворит; ловелас; донжуан; кавалер (прост.); казанова; селадон (устар., тепер ірон.); фаворит; donjuan, casanova, cavalier. Основною мовою-реципієнтом, як і варто було очікувати, виступила французька: кавалер, селадон, фаворит. Є запозичення з іспанської (донжуан), англійської (ловелас), італійської (казанова) та давньоєврейської (бахур) мов. Цікавим для нас є той факт, що 8 із 13 одиниць

у мовах-реципієнтах позначають власні назви. Це імена історичних осіб або літературних героїв: донжуан – від ісп. *Don Juane*, ловелас – від англ. *Lovelace*, селадон – від фран. *Celadon*, казанова – від італ. *Casanova*. Процес засвоєння нових слів і перетворення їх із власних назв на загальні є постійним. Це підкреслюється відсутністю в академічних тлумачних словниках, словниках В.І. Даля, Б.Д. Грінченка та С.І. Ожегова, а також словниках іншомовних слів лексеми *казанова*. Ми можемо припустити, що процес перетворення з власної на загальну оцінну назву ще не остаточно закінчився, тому ця одиниця не фіксується словниками. Однак про функціонування одиниці в мовленні свідчать дані проведеного опитування: з 20 опитаних осіб (віком від 18 до 25 років, переважно із середньою освітою, чоловічої статі) лише 2 особи відмовились семантизувати слово; 11 осіб-реципієнтів зрозуміли це слово як власну назву; лише 7 на перший план винесли значення «коханець», «той, хто любить жінок» [4, с. 27]. Оцінні значення європеїзмів великою мірою залежать від контексту.

Кавалер позначає «супутника жінки в товаристві, залицяльника». У французькій мові ця лексема мала значення «вершник». Отже, ми можемо говорити про трансформацію лексичного значення. Фаворит – «коханець знатної особи». Лексемі було запозичено з французької мови, яка у свою чергу запозичила його з латини, де воно мало значення «прихильність, доброзичливість». У випадку з лексемою *бахур*, яка в мові-реципієнті має значення «молодий хлопець, учитель», відбулась не лише трансформація лексичного значення, а й оцінних конотацій.

Оцінні назви особи, які характеризують людину з позитивного боку, фіксуються порівняно рідше, ніж негативно-оцінні номінації.

Позитивно-оцінні номінації нараховують в українській мові 6 одиниць: 2 одиниці запозичені (кавалер, селадон), 1 застаріла (закоханець), а також такі одиниці, як залицяльник, поклонник (розм.) 3 – той, хто залицяється до дівчини, жінки; коханець 2 – коханий, той (та), кого кохають.

Російська мова представлена 8 одиницями: обожатель (разг., шутл.), поклонник 3, ухажер (прост.) 2, ухаживатель (разг.), угодник, вздыхатель (разг., шутл.) – мужчина, ухаживающий за жєнициной, проявляя при этом свою любовь, симпатию; мужчина, старающийся добиться расположения жєницини; сладострастник, сластолюбец – сладострастный человек, отличающийся чувственностью.

У польській мові наведено 7 лексем: 2 застарілі (epuzer – kandydat do małżeństwa; kawaler – (daw.) mężczyzna zalecający się do kobiety), 2 запозичені (adorator, admirator – wielbiciel), а також такі, як miłośnik – osoba rozmiłowana w czymś lub

kims; sympatyk – osoba okazująca swoją sympatię i przychylność komuś lub czemuś; wielbiciel – osoba, która wielbi kogoś lub coś.

Негативно-оцінні номінації розрізняються інтенсивністю вираження негативно-оцінної експресії: волоцюга (*зневажл.*); джигун (*розм.*); гульвіса (*розм.*); кобель (*груб., прост.*); хахаль (*груб., прост.*); бабник (*разг., презр.*); bawidamek (*pot., żart.*), bałamut (*pot.*), fagas (*obrażl.*), galant (*iron.*), gach (*leksew.*), kobieciarz, playboy, uwodziciel; afemeiat, băbălău, destrăbălat, desfrănat.

Найяскравішими негативно-оцінними назвами є ті, які в словниках мають відповідні позначки: *зневажл., груб., прост., презр.* Наприклад: волоцюга (*зневажл.*) 2. *Той, хто любить волочитися за ким-небудь; баболуб (зневажл.) – той, хто дуже упадає за жінками; бабник (разг., презр.) – любитель ухаживать за жінками; кобель (груб., прост.) – о похотливом мужчине; хахаль (груб., прост.) – ухажер; gach – (leksew.) o kochanku, zwłaszcza o kochanku mężatki; fagas – (obrażl.) zamiast «facet»; galant (iron.) – przesadnie ugrzeczniony, szarmancki wobec kobiet; kobieciarz – mężczyzna mający kontakty erotyczne z licznymi kobietami; corditor – amant, bărbat afemeiat.*

Негативно-оцінна ознака меншою мірою виражається в тих словах, які не мають подібних позначок, проте вона експлікується за допомогою дефініції. В українській мові ця група складається з таких лексичних одиниць: бабій (*розм.*) 1, бабич (*розм.*) – *той, хто дуже упадає за жінками; зальотник – той, хто любить залицятися до жінок, волочитися за ними; баламут(а) 2, джигун (розм.) – той, хто настирливо домагається взаємності в коханні; спокусник 2, спокуситель, перелесник (перен.) 2 – чоловік, що зваблює дівчат, жінок; гульвіса (розм.) – той, хто любить гуляти (у значенні перебувати в близьких любовних стосунках), джигун; звабник, звідник (зводник) 2 – той, хто навмисне, з певним наміром викликає почуття кохання до себе; розбещувач – той, хто розбещує кого-небудь; коханець 1, коханок (*розм.*), коханочок (*розм.*), коханчик (*пестл.*), полюбовник (*розм.*) – чоловік, що перебуває в позашлюбному зв'язку з жінкою або дівчиною; підлабузник – той, хто підлабузнюється до кого-небудь (у значенні підлезуватись, загравати до кого-небудь); сластолюбець – той, кому властиве сластолюбство (тобто схильність до надмірної почуттєвої насолоди; *хтивість*).*

У польській мові до окресленої групи відносимо такі одиниці: bawidamek – *pot., żart. mężczyzna lubiący kobiety; bałamut – uwodziciel, flirtiarz; kochanek, kochaś – mężczyzna utrzymujący stosunki seksualne z kobietą bez zawarcia związku małżeńskiego; playboy – mężczyzna uwodzący kobiety, oddający się z upodobaniem zabawie i drogim rozrywkom; kusiciel – ten, kto kusi, zachęca*

do czegoś; uwodziciel – mężczyzna uwodzący kobiety. Вкажемо на відповідність зазначених номінацій в українській і польській мовах.

У румунській мові ця група складається з таких лексичних одиниць: afemeiat (*destrăbălat, desfrănat*) – *care umblă după femei, căruia îi place să facă curte femeilor; băbălău – (Cel) care este stăpânit de slăbiciune pentru femei.*

Під час зіставлення номінативної лексики в досліджуваних мовах помічаємо, що деякі одиниці та їх еквіваленти однаково відображаються в румунській і російській мовах. Так, у російській мові ця група складається з таких лексичних одиниць: женолюб, женолюбець – *мужчина, слишком любящий ухаживать за женщинами; искуситель (книжн.) – тот, кто искушает кого-либо, соблазнитель; любовник 1, полубовник (прост.) – мужчина по отношению к женщине, находящейся с ним во внебрачной связи; обольститель 2, соблазнитель 2 – мужчина, добывающийся обладания девушкой; развратитель (книжн.) – тот, кто развратил кого-либо (разврат – половая распущенность, беспутная половая жизнь); совратитель – тот, кто совращает кого-либо (совращать – склонять к дурным поступкам); ухажер (прост.) 1 – мужчина, любящий и умеющий ухаживать за женщинами; волокита.*

Незважаючи на те, що словники досить об'єктивно фіксують лексичні значення, у них непослідовно відбиваються оцінні емоційні елементи або ж ці елементи визначаються інтуїтивно. Щодо позначок типу *зневажл., пестл., презр., груб., fat., pop., glumet* та деяких інших більшість учених погоджуються, що вони вказують на оцінність, науковці навіть називають їх емоційними [5, с. 10]. Щодо позначок *книжн., розм.* думки розділились: одні вважають їх власне функціональними, стверджуючи, що вони вказують на сферу вживання мовних одиниць, інші ж припускають, що подібні ремарки можуть мати експресивний характер і вказувати на додаткову інформацію [6, с. 34; 7, с. 28; 8; 11]. Ми схиляємось до думки, що всі назви особи зі словниковими позначками типу *зневажл., розм., лайл., iron., пестл.* є оцінно маркованими, хоча розуміємо, що вони відрізняються за ступенем і характером вияву оцінності й емоційності.

Висновки. Таким чином, зіставлення параметрично однакового матеріалу сприяє глибшому визначенню специфіки кожної мови. Включення сучасних семантичних досліджень до когнітивної парадигми наукових знань дає змогу вивчити характер систематизації, категоризації та концептуалізації відображеного в мові людського досвіду через аналіз значень мовних одиниць із залученням лінгвокультурних даних. А поєднання досягнень традиційної й когнітивної семантики в сучасних мовознавчих студіях та залучення

лінгвокультурних даних дають змогу провести комплексне дослідження номінативної лексики в румунській, польській і російських мовах.

Застосована методика порівняння номінацій, що мають негативне забарвлення, і позитивно-оцінних номінацій особи в румунській,

польській та російських мовах відкриває перспективи подальших досліджень особливостей вербалізації номінативних одиниць з огляду на екстралінгвістичні чинники, які в розмовному мовленні можуть набувати іронічного забарвлення.

Література

1. Баранник Д.Х. Аспекти зіставного дослідження мовної семантики / Д.Х. Баранник // Проблеми зіставної семантики : матер. республік. конф. – К. ; Черкаси : ЧДП, 1992. – С. 3–4.
2. Фабіян М.П. Принцип цілісної системності в зіставних дослідженнях / М.П. Фабіян // Проблеми романо-германської філології : зб. наук. праць / відп. ред. М.М. Полужин. – Ужгород : УжНУ, 1999. – С. 52–55.
3. Денисов П.Н. Принципы отбора лексики для учебных словарей / П.Н. Денисов // Вопросы учебной лексикографии / под ред. П.Н. Денисова, Л.А. Новикова. – М., 1968. – С. 74.
4. Вікторова Л.В. Експериментальна семантизація номінативної лексики в межах лексико-семантичної групи (на матеріалі сучасної румунської мови) / Л.В. Вікторова, О.О. Коротун // Актуальні проблеми сучасної філології : матер. І Міжнар. наук.-практ. конф. / за ред. А.Г. Ніколенка. – Тернопіль : Вид-во НТПУ, 2011. – С. 25–28.
5. Павлова Н.М. Эмоциональные значения в лексикографическом отражении (на материале английского языка) : автореф. дисс. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Н.М. Павлова ; МГУ. – М., 1971. – 22 с.
6. Кожина М.Н. Стилистика русского языка / М.Н. Кожина. – М. : Просвещение, 1983. – 223 с.
7. Кузнецова Э.В. Лексикология русского языка / Э.В. Кузнецова. – М. : Высшая школа, 1982. – 212 с.
8. Левицкий В.В. Экспериментальные методы в семасиологии / В.В. Левицкий, И.А. Стернин. – Воронеж : Изд-во Воронежского ун-та, 1989. – 193 с.
9. Остроушко О.А. Семантико-синтаксична структура текстів українських замовлянь : автореф. дис. ... канд. филол. наук : спец. 10.02.01 «Українська мова» / О.А. Остроушко ; Дніпропетровський нац. ун-т. – Дніпропетровськ, 2002. – 24 с.
10. Рудяков А.Н. Опыт системного описания лексико-семантических групп : автореф. дисс. ... канд. филол. наук / А.Н. Рудяков. – К., 1983. – 16 с.
11. Семчинський С.В. Вступ до порівняльно-історичного мовознавства (на матеріалі індоєвропейських мов) : [навч. посібник для магістр. укр. мови, рос. мови та класичної філол.] / С.В. Семчинський. – К. : ВПЦ «Київський ун-т», 2002. – 174 с.
12. Семчинський С.В. Наслідки українсько-румунських мовних контактів у молдавських говірках румунської мови / С.В. Семчинський // Мовознавство. – 1994. – № 1. – С. 46–50.
13. Doca G. Limba română (Gramatică de învățare pentru cursurile de vară) / G. Doca. – București : Editura Universității, 1993. – Vol. al II lea : Structuri morfo-sintactice și lexicale. – 1993. – 200 s.